

Біоенергетична асоціація України

№ 678 від «04» квітня 2025 року

**Комітет Верховної Ради України з питань енергетики
та житлово-комунальних послуг**
м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5
gerus@rada.gov.ua

Міністерство енергетики України
м. Київ, вул. Б. Хмельницького, 4
kanc@mev.gov.ua

Щодо проведення аукціонів з розподілу квот підтримки

Шановний Андрію Михайловичу!

Біоенергетична асоціація України (БАУ) засвідчує свою повагу та звертається щодо наступного. Зважаючи, що в травні 2025 року заплановано проведення аукціону з розподілу квот підтримки для проєктів з виробництва електроенергії з біомаси та біогазу¹, після проведених консультацій з членами асоціації, висловлюємо думку, що він не викличе значної зацікавленості серед гравців ринку з наступних причин.

Однією з найсерйозніших проблем залишається **нестабільність фінансових розрахунків з боку ДП «Гарантований покупець»**. Існуюча заборгованість перед виробниками електроенергії з відновлюваних джерел не лише створює труднощі для чинних гравців ринку, а й фактично унеможливує участь нових інвесторів в аукціонах. Без механізму гарантованої виплати за згенеровану електроенергію майбутні учасники не можуть оцінити фінансову стійкість своїх проєктів, що робить аукціонну модель неефективною. Відсутність чіткої стратегії погашення існуючих боргів та забезпечення стабільного фінансового стану ДП «Гарантований покупець» створює значну невизначеність для потенційних учасників аукціонів.

Окремою проблемою є **рівень стартових цін, встановлених для біоенергетичних проєктів**. На сьогодні він становить 12 євроцентів за кВт·год, що є вкрай низьким показником для біоенергетичних проєктів, зокрема для виробників електроенергії з біогазу. За таких умов інвестиційна привабливість біогазових станцій знижується, адже проєкти на межі рентабельності не можуть забезпечити достатній рівень повернення вкладень. Для порівняння, у Німеччині, де розвиток біоенергетики відбувся значною мірою завдяки стабільній підтримці держави, рівень підтримки для біогазових проєктів був значно вищим. Український підхід,

¹ <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1195-2024-%D1%80#Text>

який фактично прирівнює біоенергетику до інших ВДЕ-джерел, таких як сонячна та вітрова енергетика, не враховує унікальні особливості біоенергетичних проєктів, зокрема вартість і логістику сировини, складність технологічних процесів та довший термін окупності.

Ще одним серйозним викликом для інвесторів є поточна модель контрактів на різницю, яка передбачає **повернення виробником різниці між ринковою та аукціонною ціною** у випадку, якщо ринкова ціна вища. Така практика значно ускладнює фінансове планування та підвищує ризики для інвесторів. У результаті виробники змушені закладати додаткові фінансові резерви, що робить реалізацію біогазових проєктів ще менш вигідною.

Варто також звернути увагу на надто **короткий термін, який надається переможцям аукціонів для оформлення технічних умов на приєднання до мереж**. Наразі цей період становить лише 6 місяців, що суттєво обмежує можливості для проєктів, які знаходяться на початкових етапах розробки.

Додатковою проблемою є оподаткування викидів CO₂ для установок, що використовують біопаливо. На сьогодні Україна продовжує застосовувати податок на CO₂ для біоенергетичних установок, хоча у країнах ЄС такий податок скасований з огляду на вуглецеву нейтральність біопалива. Відсутність такої диференціації в Україні створює додаткове фінансове навантаження на виробників і ставить біоенергетику у невідповідне становище порівняно з іншими джерелами енергії.

Ще одним важливим аспектом є відсутність повноцінного ринку біопалива. Наразі немає прозорого механізму ціноутворення, що ускладнює стабільне постачання біомаси та створює ризики для інвесторів, які змушені працювати в умовах нестабільних контрактів. Окрім того, ринок теплової енергії залишається неконкурентним, що обмежує можливості для біоенергетичних компаній та знижує їхню спроможність до сталого розвитку.

Пропозиції щодо вирішення проблем.

Для стабілізації та розвитку біоенергетичного сектору в Україні необхідно запровадити низку змін. По-перше, має бути **гарантована стабільна оплата** виробникам електроенергії. Це можна забезпечити шляхом повного погашення боргів ДП «Гарантований покупець» або ж шляхом його заміни на іншу установу, наприклад НЕК «Укренерго», яка зможе взяти на себе зобов'язання з виплат виробникам ВДЕ, або можливо гарантувати 100% оплату переможцям аукціонів іншим способом (спец. фонд, бюджет, державні, банківські гарантії тощо).

По-друге, **перегляд рівня стартових цін та збільшення квот**. Для того, щоб біогазові проєкти були економічно привабливими, стартова ціна має бути підвищена щонайменше до 15 євроцентів за кВт·год для станцій потужністю понад 2 МВт та до 18 євроцентів за кВт·год для малих біогазових установок.

Необхідно також запровадити **перехід до моделі ринкової премії (FIP)**. Виробник не повинен повертати різницю у випадку, якщо ринкова ціна перевищує

аукціонну. Такий механізм знизить фінансові ризики та сприятиме залученню більшої кількості учасників до аукціонів.

Крім того, необхідно збільшити **термін на оформлення технічних умов для переможців аукціонів з 6 до 12 місяців**. Це дозволить розширити коло потенційних учасників, а також зробить участь у аукціонах можливою для тих компаній, які перебувають на ранніх етапах розробки проєктів.

Окремо слід переглянути оподаткування біоенергетичних установок. Податок на викиди CO₂ для біопалива необхідно скасувати, оскільки це відповідає європейським нормам і допоможе підвищити конкурентоспроможність проєктів. З метою створення прозорого ринку біопалива необхідно запровадити біопаливну біржу, що дозволить формувати справедливу ціну на біомасу та полегшить її закупівлю для біоенергетичних компаній. Крім того, варто реформувати ринок теплової енергії, щоб забезпечити рівний доступ до мереж для всіх виробників

З огляду на викладене, просимо Комітет Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг переглянути підхід до аукціонів для біогазових і біомасових проєктів та врахувати запропоновані зміни.

**З повагою,
Голова правління
ГС «Біоенергетична асоціація України»**

Гелетуха Г. Г.